

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ
з дисципліни
“МЕТОДОЛОГІЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ
ЮРИДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ”
(для магістрів)**

Київ
ДП «Видавничий дім «Персонал»
2010

Підготовлено професором кафедри історії та теорії держави і права
Н. І. Головка

Затверджено на засіданні кафедри історії та теорії держави і права (протокол
№ 2 від 02.09.08)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Головка Н. І. Методичні рекомендації щодо забезпечення самостійної роботи студентів з дисципліни “Методологія та організація юридичних досліджень” (для магістрів). — К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2010. — 18 с.

Методичні рекомендації містять пояснювальну записку, зміст дисципліни “Методологія та організація юридичних досліджень”, теми для самостійної роботи, питання для самоконтролю, практичні завдання, тестові завдання та список літератури.

- © Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП), 2010
- © ДП «Видавничий дім «Персонал», 2010

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Мета самостійної роботи з курсу “Методологія та організація юридичних досліджень” — забезпечити єдність, системність і комплексність юридичних досліджень, сприяти розвитку раціонального творчого мислення, розв’язанню наукових проблем, що постають у процесі наукових юридичних досліджень, на високому методологічному рівні, що є запорукою отримання об’єктивних, повних і науково обґрунтованих результатів.

Завдання опанування курсу полягають у засвоєнні, закріпленні та систематизації теоретичних знань; формуванні вміння застосовувати їх при розв’язанні практичних завдань; вивченні основних організаційних і методологічних засад виконання наукових досліджень в юридичній сфері; формуванні вміння відбирати та аналізувати наукові джерела; формулювати мету, завдання та актуальність наукового дослідження; правильно вибирати і використовувати наукові методи дослідження; науково обґрунтовувати результати дослідження; оформлювати результати дослідження у вигляді наукової доповіді, статті, магістерської роботи.

Самостійна робота студентів виконує певні дидактичні функції, найважливіші з яких — закріплення знань, умінь та навичок, здобутих у результаті вивчення навчального матеріалу; розширення і поглиблення знань теоретичного матеріалу; формування умінь і навичок самостійного розв’язання завдань; розвинення самостійного мислення шляхом розв’язання індивідуальних завдань.

Міжпредметні зв’язки: теорія держави і права; актуальні проблеми теорії держави і права; сучасна концепція соціально-правової держави.

ЗМІСТ
дисципліни
**“МЕТОДОЛОГІЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ЮРИДИЧНИХ
ДОСЛІДЖЕНЬ”**

№ пор.	Назва змістового модуля і теми	Кількість годин					Форма контролю
		лекцій (Л)	семінарських занять (СЗ)	практичних, лабораторних занять (ПЗ, ЛЗ)	індивідуально-консультаційної роботи (ІКР)	самостійної роботи (СРС)	
	Змістовий модуль I. Особливості виконання наукових досліджень в юридичній сфері						
1	Організаційно-правові засади науково-дослідної роботи в юридичній сфері	4	-	-		8	СР
2	Основні етапи наукового дослідження	4	2	-		8	У, ПК, КР
	Змістовий модуль II. Методологія і виклад результатів юридичних досліджень						
3	Методологія і методи наукового дослідження	2	-	-		6	СР
4	Організація викладу результатів наукового дослідження	4	4	-		12	У, ПК, КР
Разом годин – 54		14	6			34	

Форми контролю:

- усне опитування — У;
- тестування — Т;
- перевірка конспектів — ПК;
- перевірка завдань для самостійної роботи — СР;
- контрольні роботи — КР;
- колоквіум — К.

ТЕМИ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Змістовий модуль І. Особливості проведення наукових досліджень в юридичній сфері

Тема 1. Організаційно-правові засади науково-дослідної роботи в юридичній сфері

Питання для самоконтролю

1. Визначити сутність тенденцій розвитку юридичної діяльності.
2. Зазначити правильне твердження. Відповідь обґрунтувати.
 - Знання — це і є наука.
 - Наука — знання, які застосовуються за фахом.
 - Наука — нові знання, які виникли у процесі дослідження явищ матеріального світу.
 - Релігія і знання, накопичені людством за період свого існування, становлять науку.
 - Наука — це динамічна система знань, які розкривають нові явища в суспільстві та природі з метою використання їх у практичній діяльності людей.
 - Наука — це система знань з будь-якої галузі людської діяльності.
3. Наукознавство: зміст, завдання і призначення в системі наук.
4. У чому полягає зміст наукової теорії і як вона утворюється?
5. Охарактеризувати науково-технічні революції.
6. Визначити розділи наукознавства та охарактеризувати їх.
7. У чому полягає зміст емпіричних знань і їх відмінність від теоретичних знань?
8. Охарактеризувати поняття “мова науки” та його використання в наукових дослідженнях.
9. Що таке наукові закони?
10. Ознаки юридичної діяльності.

Практичні завдання

1. Сформувати визначення організації будь-якого процесу діяльності та її наукової організації.
2. У чому полягає відмінність організації праці від організації науково-дослідного процесу?
3. Охарактеризувати основні принципи організації науково-дослідного процесу.
4. Елементи організації науково-дослідного процесу і їх зміст.
5. Розкрити зміст організації управління науково-дослідним процесом.
6. Сутність організації обслуговування науково-дослідного процесу.

Письмові завдання

1. Характеристика науково-дослідної діяльності студентів вищих навчальних закладів.
2. Характеристика поняття науки як сфери людської діяльності.
3. Головна мета розвитку науки у вищій школі.
4. Продовжити речення:
 - а) наука — це...;
 - б) наукове пізнання — це...;
 - в) наукова ідея — це...;
 - г) закон — це...;
 - д) умовивід — це...;
 - е) теорія — це...;
 - є) методологія наукового пізнання — це...;
 - ж) наукове дослідження — це...
5. До основних результатів наукових досліджень належать:
 - а) наукові реферати;
 - б) завдання;
 - в) курсові;
 - г) дипломні;
 - д) зошити;
 - е) дисертації;
 - є) авторські свідоцтва;
 - ж) авторські пісні.

Тематика рефератів

1. Історичні джерела формування професійної діяльності юристів.
2. Історіографічна проблематика юридичної діяльності.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правова

1. *Постанова* Кабінету Міністрів України “Про затвердження Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вчених звань” від 28 червня 1997 р. № 644.
2. *Постанова* Кабінету Міністрів України “Питання Інституту нормотворчої діяльності при Кабінеті Міністрів України” від 9 серпня 1999 р. № 1437.
3. *Постанова* Кабінету Міністрів України “Про затвердження Положення про підготовку науково-педагогічних і наукових кадрів” від 1 березня 1999 р. № 309.
4. *Вища освіта і наука* – пріоритетні сфери розвитку суспільства у ХХІ столітті: Рішення колегії Міністерства освіти і науки України від 28.02.03. – № 2/3-4.
5. *Наказ* Вищої атестаційної комісії України “Про затвердження Переліку спеціальностей, за якими проводиться захист дисертацій на здобуття наукових ступенів кандидата наук і доктора наук, присудження наукових ступенів і присвоєння вчених звань” № 288 від 10.06.99.
6. *Наказ* Вищої атестаційної комісії України “Про запровадження переліків та форм документів, що використовуються при атестації наукових та науково-педагогічних працівників” № 121 від 21.03.97.
7. *Наказ* Вищої атестаційної комісії України “Про опублікування результатів дисертацій на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук та про їх апробацію” № 178 від 04.04.2000.
8. *Указ* Президента України “Про Положення про порядок надання грантів Президента України для підтримки наукових досліджень молодих учених” від 24 грудня 2002 р. № 1210/2002.

Навчальна

9. *Аканов Б. А., Кармазин Н. А.* Основы научных исследований. – Алма-Ата, 1989.
10. *Артемчик Г. І., Курило В. М., Кочерган М. П.* Методика організації науково-дослідної роботи. – К., 2000.
11. *Андреев В. Д.* Основы научных исследований. – М., 1990.
12. *Алексеев С. С.* Восхождение к праву. – М., 2002.

3. Вчений — це юридична особа, яка виконує прикладні наукові дослідження.

Завдання для роздумів

1. Наукові школи: характеристика; перспективи розвитку.
Заповнити таблицю.

Класифікація друкованих джерел інформації

Вид видання	Характеристика за призначенням
Офіційні	Публікації законодавства, ...
Наукові	Результати наукових джерел, ...
Наукові-популярні	Відомості з різних галузей науки і техніки, ...
Підручники	Знання наукового і прикладного характеру,...
Довідникові	...
Нормативно-виробничі	Правила, норми і нормативи, ...
Патентно-ліцензійні	...
Каталоги	...
Інформаційні	...

Тематика рефератів

1. Поняття та структурна характеристика юридичної діяльності.
2. Типологія юридичної діяльності.
3. Методологічні проблеми ефективності юридичної діяльності.

Форми контролю. Усне опитування, перевірка рефератів, перевірка письмової роботи.

Література [1-3; 5; 7; 9; 15]

Змістовий модуль II. Методологія і виклад результатів юридичних досліджень

Тема 3. Методологія і методи наукового дослідження

Питання для самоконтролю

1. Навести загальну характеристику науково-дослідного процесу за конкретною темою дослідження.
2. Розкрити зміст організаційної, дослідної і завершальної стадій науково-дослідного процесу.
3. У чому полягає сутність ділового спілкування науковця з ПЕОМ та його методики?
4. Розкрити методологію здійснення наукового дослідження з використанням ПЕОМ.
5. Призначення тезауруса в науковому дослідженні.

6. Визначити зміст і застосування органолептичних методичних прийомів у наукових дослідженнях і обґрунтувати їх:
 - Проведення інвентаризації об'єктів у натурі.
 - Контрольні заміри робіт.
 - Вибіркові та суцільні статистичні спостереження.
 - Технологічні та хіміко-технологічні дослідження.
 - Експертизи проектів і кошторисної документації.
 - Методичні прийоми дотикового характеру, коли дослідження виконується способом безпосереднього дотику до об'єктів спостереження (інвентаризація, контрольні заміри робіт, статистичні спостереження, технологічні й хіміко-технологічні дослідження, експертизи різних видів).
7. Розкрити зміст розрахунково-аналітичних методичних прийомів і процедур та методику їх застосування в наукових дослідженнях.
8. Розкрити інформаційне моделювання (інформаційний образ), його сутність і методику застосування в наукових дослідженнях.
9. Навести характеристику юридичних методів і їх застосування у наукових дослідженнях.
10. Зазначити зміст науково-дослідних процедур та їх застосування.
 - Методичні прийоми наукового дослідження.
 - Дії науковця у процесі дослідження.
 - Функції дослідного процесу.
 - Система методичних дій над об'єктами дослідження, які виконуються з метою пізнання, перетворення або вдосконалення їх процедури.
 - Інструментарій застосування науково-методичних прийомів дослідження (організаційний, технологічний, аналітичний, нормативно-правового регулювання, лічильний та ін.).
11. Призначення методики дослідження конкретної теми, порядок її складання та застосування.
12. Навести класифікацію документальних джерел інформації та розкрити методику їх використання в наукових дослідженнях.
13. Розкрити методику використання друкованих літературних джерел у науковому дослідженні.
14. Сутність реферування друкованих літературних джерел і методика їх використання в наукових дослідженнях.

15. Навести характеристику друкованих літературних джерел за змістом (монографія, підручник, навчальний та практичний посібники, автореферат).

Заповнити таблицю

*Класифікація наукових методів досліджень
з юридичного дослідження*

Загальнонаукові методи	Конкретно-наукові (емпіричні) методи	
	теоретичні	методичні
Аналіз	Створення теорії	Документалістика
Синтез		

**Продовжити характеристику стадій науково-дослідного процесу:
організаційна:**

- вивчення стану об'єкта дослідження;

- ...

дослідна:

- створення нової інформації;

- ...

узагальнення, апробація та реалізація результатів дослідження:

- узагальнення та апробація результатів дослідження;

- ...

Тематика рефератів

1. Науково-дослідна робота студентів: сутність та перспективи вдосконалення.
2. Види науково-дослідної роботи.
3. Методи активізації творчого мислення.
4. Сутність творчості.

Література [2; 4-7; 9-11; 15; 18; 19; 21]

Тема 4. Організація викладу результатів наукового дослідження

Питання для самоконтролю

1. Навести визначення організації будь-якого процесу діяльності та її наукової організації.
2. У чому полягає відмінність організації праці від організації науково-дослідного процесу?

3. Охарактеризувати основні принципи організації науково-дослідного процесу.
4. Елементи організації науково-дослідного процесу, їх зміст.
5. Розкрити зміст організації управління науково-дослідним процесом.
6. У чому полягає сутність організації обслуговування науково-дослідного процесу.
7. Чим вимірюється ефективність наукової праці вченого?
8. Фактори впливу на ефективність наукової праці.
9. Особливості творчої праці в дослідженні економіки.
10. Розкрити зміст організації праці в наукових дослідженнях.
11. Етапи розроблення і впровадження планів наукової організації праці в дослідницькій діяльності.
12. У чому полягає раціональний трудовий режим дослідника?
13. З чого складається наукова організація робочого місця науковця?
14. У чому полягає зміст організації праці дослідника за критерієм “рефлекс на час”?
15. Розкрити зміст оцінки виконаної дослідної роботи за обсягом.

Розкрити сутність стадій висунення гіпотез (за наведеним прикладом) та навести характеристику.

Гіпотези в наукових дослідженнях			
Висування	Формулювання	Доведення	Результати доведення
Вивчення об'єкта дослідження: — у виробничих умовах; — за літературними джерелами			
Передбачення можливості отримання нових даних			

Навести характеристику:

- організації науково-дослідної діяльності студентів і їх управління;
- вимогам до написання курсових і дипломних робіт;
- вимогам до написання магістерських робіт;
- вимогам до написання кандидатських робіт.

Зазначити, чи правильний алгоритм дипломних робіт. Дописати незакінчені пункти.

Вибір теми, обґрунтування актуальності. Добір і вивчення літератури з теми дослідження Написання вступу ...
Конспектування літератури та вивчення досвіду з проблем дослідження
Узгодження остаточного плану роботи з науковим керівником Написання основного тексту відповідно до плану роботи
Рецензування першого варіанта роботи науковим керівником

Література [1-6; 15; 17; 18]

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ

1. Зазначити, як співвідносяться об'єкт і предмет науки:

- а) як рівнозначні поняття;
- б) як протилежні поняття;
- в) як ціле і частка.

2. Предмет теорії держави і права становлять:

- а) держава і право в теоретичній інтерпретації та їх закономірності;
- б) політична система суспільства в цілому;
- в) історичний розвиток держави і права;
- г) відносини між державою і правом та індивідами.

3. Теорія держави і права вивчає державу і право:

- а) як окремі суспільні явища;
- б) як тісно взаємопов'язані і суспільно зумовлені явища;
- в) як явища, тісно пов'язані з політикою і політичною системою.

4. Зазначити, яка з наук вивчає державу і право на певних етапах суспільного розвитку:

- а) політологія;
- б) теорія держави і права;
- в) історія держави і права;
- г) історія політико-правових вчень.

5. Найтісніше теорія держави і права пов'язана з такими юридичними науками:

- а) прикладними;
- б) галузевими;
- в) історико-теоретичними.

6. Між юридичною теорією і юридичною практикою існує зв'язок:

- а) односторонній: практика визначає теорію;
- б) взаємний;
- в) односторонній: теорія визначає практику.

7. Функції теорії держави і права відображають:

- а) способи пізнання державно-правової дійсності;
- б) зміст предмету теорії держави і права;
- в) напрямки пізнавального впливу теорії держави і права;
- г) об'єктивні закономірності державно-правової дійсності.

8. Сутність держави і права розкривається через здійснення такої функції теорії держави і права:

- а) евристичної;
- б) онтологічної;
- в) гносеологічної;
- г) ідеологічної.

9. Розкриття нових закономірностей державно-правової дійсності можливе завдяки здійсненню такої функції теорії держави і права:

- а) онтологічної;
- б) евристичної;
- в) політичної;
- г) прогностичної.

10. У процесі підготовки спеціалістів з юриспруденції особливе значення має така функції теорії держави і права:

- а) комунікативна;
- б) навчальна;
- в) ідеологічна;
- г) політична.

11. Передбачення нових закономірностей державно-правової дійсності досягається завдяки такій функції теорії держави і права:

- а) практично-організаторській;
- б) евристичній;
- в) прогностичній;
- г) методологічній.

12. Призначення ідеологічної функції теорії держави і права полягає у такому:

- а) виправданні існуючого державного режиму;
- б) нав'язуванні ідеологічних догм;

- в) виробленні й обґрунтуванні нових ідей;
- г) засвоєнні індивідами духовних цінностей.

13. Сутність практично-прикладної функції теорії держави і права полягає в такому:

- а) розкриває конструктивне значення теорії держави і права;
- б) формує наукові засади державного управління;
- в) відтворює світоглядний аспект теорії держави і права.

14. До методології теорії держави і права належать:

- а) функції і способи пізнання державно-правової дійсності;
- б) прийоми, принципи і способи пізнання державно-правової дійсності;
- в) предмет і методи теорії держави і права.

15. Зазначити взаємозв'язок предмета і методу науки:

- а) метод науки визначає її предмет;
- б) предмет і метод науки збігаються;
- в) предмет науки визначає її методи;
- г) предмет і метод науки не пов'язані.

16. Методологія – це:

- а) вчення про методи;
- б) система прийомів, способів, засобів і підходів наукового пізнання;
- в) сукупність методів і наука про методи.

17. Структура методології юридичної науки відтворює:

- а) її зовнішню форму;
- б) її внутрішню будову;
- в) взаємозв'язок предмета і методу теорії держави і права.

18. Теорія держави і права базується на таких методологічних принципах:

- а) історизму і партійності;
- б) всебічності, історизму і комплексності;
- в) партійності, комплексності і всебічності.

19. При порівнянні або протиставленні держав і правових систем здебільшого застосовується такий метод:

- а) формально-юридичний;
- б) порівняльно-правовий;
- в) системно-структурний;
- г) кількісного і якісного аналізу.

20. При аналізі правових норм застосовується такий метод:

- а) державно-правового моделювання;
- б) порівняльно-правовий;
- в) формально-юридичний;
- г) судової статистики.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правова

1. *Постанова* Кабінету Міністрів України “Про затвердження Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вчених звань” від 28 червня 1997 р. № 644.
2. *Постанова* Кабінету Міністрів України “Питання Інституту нормотворчої діяльності при Кабінеті Міністрів України” від 9 серпня 1999 р. № 1437.
3. *Постанова* Кабінету Міністрів України “Про затвердження Положення про підготовку науково-педагогічних і наукових кадрів” від 1 березня 1999 р. № 309.
4. *Вища освіта і наука* – пріоритетні сфери розвитку суспільства у ХХІ столітті: Рішення колегії Міністерства освіти і науки України від 28.02.03. – № 2/3-4.
5. *Наказ* Вищої атестаційної комісії України “Про затвердження Переліку спеціальностей, за якими проводиться захист дисертацій на здобуття наукових ступенів кандидата наук і доктора наук, присудження наукових ступенів і присвоєння вчених звань” № 288 від 10.06.99.
6. *Наказ* Вищої атестаційної комісії України “Про запровадження переліків та форм документів, що використовуються при атестації наукових та науково-педагогічних працівників” № 121 від 21.03.97.
7. *Наказ* Вищої атестаційної комісії України “Про опублікування результатів дисертацій на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук та про їх апробацію” № 178 від 04.04.2000.
8. *Указ* Президента України “Про Положення про порядок надання грантів Президента України для підтримки наукових досліджень молодих учених” від 24 грудня 2002 р. № 1210/2002.

Навчальна

9. *Аканов Б. А., Кармазин Н. А.* Основы научных исследований. – Алма-Ата, 1989.
10. *Артемчик Г. І., Курило В. М., Кочерган М. П.* Методика організації науково-дослідної роботи. – К., 2000.
11. *Андреев В. Д.* Основы научных исследований. – М., 1990.
12. *Алексеев С. С.* Восхождение к праву. – М., 2002.

13. *Алексеев С. С.* Право. Опыт комплексного исследования. — М., 1999.
14. *Алексеев С. С.* Теория права. — М., 1994.
15. *Алексеев С. С.* Философия права. — М., 1998.
16. *Антологія української юридичної думки.* — К., 2002.
17. *Баскаков А. Я., Туленков Н. В.* Методология научного исследования. — К., 2002.
18. *Венгеров А. Б.* Теория государства и права. — М., 2000.
19. *Воблий К. Г.* Организация работы научного работника. — К., 1969.
20. *Герасимов И. Г.* Структура научного исследования. — М., 1985.
21. *Гецов Г. Г.* Рациональные приемы работы над книгой. — М., 1975.
22. *Давид Р.* Основные правовые системы современности. — М., 1996.
23. *Дикий Н. А., Халатов А. А.* Основы научных исследований. — К., 1985.
24. *Добросельский К. М.* Вопросы организации и методики научных исследований. — М., 1968.
25. *Загальна теорія держави і права/* За ред. В. В. Колейчикова — К., 2000.
26. *Ильин В. В.* Теория познания. — М., 1994.
27. *Казимирчук В. П.* Право и методы его изучения. — М., 1965.
28. *Козюбра Н. И.* Понятие и структура методологии юридической науки // Методологические проблемы юридической науки. — К., 1990.
29. *Колбас Н. С.* Основы научных исследований. — Л., 1986.
30. *Коршунов А. М.* Познание и деятельность. — М., 1994.
31. *Кринецкий И. И.* Основы научных исследований. — К., 1971.
32. *Кукушкин В.* Организация умственного труда. — М., 1976.
33. *Марченко М. Н.* Проблемы теории государства и права. — М., 1999.
34. *Матвеева Е. А.* Основы научных исследований. — К., 1999.
35. *Нерсесянц В. С.* Философия права. — М., 1997.
36. *Общая теория государства и права: Академический курс: В 3 т. /* Под ред. М. Н. Марченко. — М., 2000.
37. *Общая теория права и государства /* Под ред. В. В. Лазарева — М.: Юристъ, 2000.
38. *Проблемы общей теории права и государства/* Под ред. В. С. Нерсесянца. — М., 2001.

39. Рожкова Л. И. Принципы и методы типологии государства и права. — Саратов, 1984.
40. Рузавин Г. И. Методы исследования. — М., 1994.
41. Сичивица О. М. Методы и формы научного познания. — М., 1972.
42. Скакун О. Ф. Теория государства и права. — Харьков, 2000.
43. Спинін М. О. Сутність і структура наукової теорії. — К., 1992.
44. Статут Національної Академії наук України від 05.04.2002
45. Строгович М. С. Методологические вопросы юридической науки // Вопросы философии. — 1965. — № 12. — С.3.
46. Сырых В. М. Метод правовой науки. — М., 1980.
47. Сурилов А. В. Теория государства и права. — К.; Одесса, 1989.
48. Ткаченко Ю. Г. Методологические вопросы теории правоотношений. — М., 1980.
49. Шейко В. М., Кушнарченко Н. М. Організація та методика науково-дослідної діяльності. — К., 2002.
50. Юридична енциклопедія. (багатомне видання) — К., 1998 — 2003.

МАУП

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	3
Зміст дисципліни	
“Методологія та організація юридичних досліджень”	4
Теми для самостійної роботи студентів.....	5
Тестові завдання	12
Список літератури.....	15

Відповідальний за випуск *А. Д. Вегеренко*
Редактор *С. Г. Рогузько*
Комп’ютерне верстання *А. А. Кучерук*

Зам. № ВКЦ-3949

Формат 60×84/16. Папір офсетний.

Друк ротатійний трафаретний.

Наклад 50 пр.

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)

03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП

ДП «Видавничий дім «Персонал»

03039 Київ-39, просп. Червонозоряний, 119, літ. XX

*Свідоцтво про внесення до Державного реєстру
суб’єктів видавничої справи ДК № 3262 від 26.08.2008*